

rénních výzkumů ve Znojmě-Hradišti, v Těšetících a v Břeclavi-Pohansku. Vedle akademických funkcí a funkcí v celostátních orgánech československé archeologie vedl prof. Kalousek od roku 1958 do roku 1970 katedru prehistorie FF UJEP, kterou vybudoval ve vzorné teoretické a vědeckovýzkumné pracoviště, jehož význam přesáhl rámec ČSSR.

V pedagogicko-vědecké práci obsáhl jubilant pravěkou a ranou dějinnou dobu v celém rozsahu. Jeho vysoce fundované vysokoškolské přednášky pokrývaly stejně paleolit, neolit, eneolit, dobu bronzovou, slovanské osídlení ČSSR aj., jako témata a metodologická a přehledná. Také publikačně zasáhl do všech úseků našeho pravěku, nejvíce však do slovanské archeologie (monografie Břeclav-Pohansko I. Velkomoravské pohřebiště u kostela, Brno 1971). K velké škodě evropské vědy se nedostala do tisku Kalouskova objemná monografie o lidu šňůrové kultury na Moravě, kterou svoji vědeckou dráhu kdysi zahajoval.

Prof. Kalousek vychoval celé generace odborně i politicky zdatných archeologů, kteří dnes působí nejen v českých zemích a na Slovensku, nýbrž i v zahraničí. Jako realizátor idee spojení teorie s praxí kladl důraz na teoretickou analýzu oboru i na progresivní heuristické metody, terénní a laboratorní techniky a na spolupráci s blízkými vědními obory. Jeho manažerská práce v oboru byla průkopnická a profilovala zvláště brněnskou archeologickou školu způsobem, který nelze anulovat a který i do budoucna bude přinášet trvalý efekt.

Životní dílo prof. F. Kalouska bylo na stránkách našich odborných časopisů již vícekrát zhodnoceno (naposledy ve SIA XXIX/2, 1981, 448—451; AR XXXIV, 1982, 216). Obsáhlou stat o životě a díle jubilantové přinesl také náš Sborník (SPFFBU E 16, 1971, 7—16) při příležitosti 70. narozenin prof. F. Kalouska; zde je také otištěna kompletní bibliografie F. Kalouska do roku 1971.

Redakce SPFFBU přeje jubilantovi, aby mu podzim života dopřál dobré zdraví, hodně životní pohody, rodinných radostí a vrchovatý pocit uspokojení z vykonaného životního díla.

DER FÜNFUNDACHZIGSTE GEBURTSTAG VON PROFESSOR FRANTIŠEK KALOUSEK

Den 20. Dezember 1986 hat der emeritierte Universitätsprofessor Dr. František Kalousek sein 85. Lebensjahr erreicht. Ursprünglich Lehrer, Mitarbeiter des mährischen Archäologen A. Procházka, später einer der ersten Schüler von Prof. E. Šimek an der Philosophischen Fakultät der Universität in Brünn, hat F. Kalousek sein ganzes Leben mit dieser Universität verknüpft. Er war als Professor an der Pädagogischen Fakultät, seit 1954 an der Philosophischen Fakultät der J.-E.-Purkyně-Universität tätig. In den Jahren 1958—1970 war Prof. Kalousek Ordinarius und Leiter der Lehrstuhls für Prähistorie. Dieser Lehrstuhl ist unter seiner Leitung zu einer erstrangigen Forschungsstelle geworden. Aus Initiative von Prof. Kalousek wurden die archäologischen Forschungen auf dem grossmährischen Burgwall in Pohansko bei Břeclav in Südmähren aufgenommen und unter seiner Leitung kam es hier zu den grössten Entdeckungen. Prof. Kalousek hat auch viele Generationen der tschechischen sowie slowakischen Archäologen ausgebildet. Das Lebenswerk von Prof. F. Kalousek wurde zum letztenmal in unserem SPFFBU E 16, 1971, 7—16 eingeschätzt.

Vladimír Podborský

ZIVOTNÍ JUBILEUM PROF. DR. BOHUSLAVA NOVOTNÉHO

Dne 3. října 1986 se dožil 65 let profesor sesterské filozofické fakulty UK v Bratislavě PhDr. Bohuslav Novotný, CSC., vedoucí archeologického oddělení katedry všeobecných dějin uvedené fakulty. Životní jubileum zastihlo prof. Novotného v zemi-

tu fyzických i duševních sil, v plném tvůrčím rozmachu a uprostřed mnoha dalších plánů na poli vědeckém i pedagogickém. K tomuto výročí také vyšla Novotného Encyklopédia archeológie (Bratislava, Obzor, 1986), která má, vzhledem k přístupné a poutavé formě textu a bohatému obrazovému materiálu, všechny předpoklady k tomu, aby pronikla mezi nejširší vrstvy našeho lidu.

Prof. B. Novotný se narodil 3. 10. 1921 v Poděbradech. Po studii na pražské filozofické fakultě u prof. J. Filipa působil kratší dobu jako vedoucí pravěkého oddělení Muzea hlavního města Prahy a v letech 1952—1957 jako pracovník Archeologického ústavu SAV v Nitře. Roku 1956 se habilitoval na filozofické fakultě UK v Bratislavě, kde od následujícího školního běhu působí dodnes, nejprve jako docent, od roku 1965 jako profesor. Vyskočil dlouhou řadu slovenských archeologů a podílel se na výchově posluchačů historie a speciálních historických oborů. Velmi mnoho úsilí věnoval vybudování školních archeologických sbírek a seminární odborné knihovny, která dnes čítá přes 20 tisíc položek. V rámci spojení teorie s praxí rozvíjí prof. Novotný od roku 1965 archeologické výzkumy v oblasti Vysokých Tater a Spiše; prokázal zde spolu se členy svého semináře mj. např. existenci neolitického osídlení na polohách v nadmořské výšce přes 700 m. Z jeho iniciativy také vznikla tradice mezinárodních symposií o eneolitu a starší době bronzové, která se dočkala již čtrnácti návazných akcí, konaných v různých zemích Evropy.

Ve vědecké práci se prof. Novotný zaměřil nejprve na problémy našeho neolitu a eneolitu (Jordanovská skupina a jihovýchodní vlny v českém neolitu, OP XIV/1, 1950; Slovensko v mladší době kamenné, Bratislava 1958; Počiatky výtvarného prejavu na Slovensku, Bratislava 1958; Lužianska skupina a počiatky maľovanej keramiky na Slovensku, Bratislava 1962), později — jak jej k tomu přivedla zejména jeho profese univerzitního učitele — na obecné dějiny slovenského a československého pravěku a rané doby dějinné (Sarovce, Bratislava 1976), na katalogy muzejních sbírek, bibliografii slovenské archeologie, slovníkové práce apod. Výrazem jedinečného rozhledu po evropské i světové archeologii je již zmíněná Encyklopédia archeológie (1986), jubilantovo dosud nejvýznamnější dílo.

Pohled na osobnost prof. B. Novotného by nebyl úplný, jestliže bychom nezdůraznili také jeho členství v řadě mezinárodních vědeckých organizací, jeho všestranné kontakty se zahraničními institucemi a předními odborníky, jeho aktivní účast na nespočetných domácích i zahraničních konferencích a symposiích, i jeho osobní vlastnosti laskavého člověka a dobrého učitele.

Životní dílo prof. B. Novotného se zdaleka ještě neuzavírá. Redakce našeho Sborníku a všichni přátelé i studenti archeologického pracoviště brněnské filozofické fakulty přejí jubilantovi mnoho dobrého zdraví, životní pohody a tvůrčích sil k uskutečnění dalších plánů ve prospěch československé archeologie.

DAS LEBENSJUBILÄUM VON PROF. Dr. BOHUSLAV NOVOTNÝ

Der Aufsatz erinnert das bedeutende Lebensjubiläum von Prof. Dr. Bohuslav Novotný, CSc. (geb. 3. 10. 1921 Poděbrady; Studium bei Prof. J. Filip an der Karls-Universität in Prag). B. Novotný ist seit dem Jahre 1956 an der schwesterlichen Philosophischen Fakultät der J.-A.-Komenský-Universität in Bratislava tätig, zuerst als Dozent, später (1965) als Professor und Leiter des Archäologischen Seminars dieser Fakultät. Zu der langen Reihe seiner Monographien und wissenschaftlichen Studien ist neuestens Novotnýs Enzyklopädie der Archäologie (Bratislava 1986) hinzugekommen. Dieses repräsentative Werk bildet den Höhepunkt der bisherigen wissenschaftlichen Arbeit des Jubilars.

Vladimír Podborský